Міжрегіональна Академія управління персоналом
Міжнародна Кадрова Академія
Міжнародний університет “UISEK” (Республіка Еквадор)
ГО “Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління”
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин та соціальних наук

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 6

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
“Проблеми культури наукової роботи та академічної доброчесності у сучасному світі”
м. Київ, МАУП, 29 березня 2018 р.

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2018

ББК 63.3(4УКР)я43
С76

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 2 від 28.02.17)

Редакційна колегія:
М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко, д-р наук з держ. упр., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор)

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП "Видавничий дім "Персонал", 2008 —

С76 Вип. 6: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. "Проблеми культури наукової роботи та академічної доброчесності у сучасному світі", 29 березня 2018 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2017. — 158 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2018
© ДП "Видавничий дім "Персонал", 2018

Погорєлова Інна Сергіївна
Становлення культурної політики Євросоюзу: історія питання *60*

Гайдукевич Геннадій Анатолійович
Психологічний вимір глобалізаційних процесів в Україні *63*

Чорноштан Євгеній Валерійович
Раціоналістична концепція освіти в науковій спадщині Ф. Прокоповича *67*

ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ ТА НАУКОВОГО ПРІОРИТЕТУ: ГЛОБАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ ФАКТОРИ, ПИТАННЯ ДЕРЖАВНОГО ТА КОРПОРАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ОСОБИСТІСНІ МОТИВАЦІЇ

Гула Руслан Володимирович
Інформаційна безпека держави в комплексі наукових підходів *71*

Заросило Володимир Олексійович
Корупція у сфері інтелектуальної власності *75*

Іваненко Олена Володимирівна
Плагіат або клептопаразитизм: назви різні, а сутність одна *77*

Веклич Владислав Олександрович
Сутність наукового пріоритету при дослідженні публічної політики щодо запобігання і боротьби з корупцією в Україні *80*

Медвідь Федір Михайлович, Курчина Тамара Олександрівна, Твердохліб Анатолій Іванович
Правова культура як важлива складова наукової роботи та академічної доброчесності *83*

Циганюк Юлія Володимирівна, Охман Ольга Василівна
Коротка характеристика складу правопорушення "академічний плагіат" *86*

Алієва-Барановська Віра Миколаївна
Академічний плагіат у сфері авторського права *89*

Бортник Валентин Анатолійович
Захист права інтелектуальної власності *92*

Міхеєв Михайло Володимирович
Захист прав інтелектуальної власності у виконавчому провадженні в Україні *95*

Баєв Вадим Вікторович
Науково-методологічні основи формування компетенцій з інтелектуальної власності при підготовці фахівців з медичного туризму *97*

Медвідь Федір Михайлович, Мельниченко Ярослав Богданович, Панченко Андрій Володимирович
Інтерпретація права як цінності культури і запорука академічної доброчесності юриста *100*

Гребень Світлана Євгенівна
Академічна доброчесність як умова забезпечення інтересів держави *103*

Філіппов Михайло Іванович, Сахарова Тетяна Вадимівна
Причини виникнення комунікаційних бар'єрів в маркетинговому просуванні товарів і шляхи їх подолання *105*

В. М. АЛІЄВА-БАРАНОВСЬКА
канд. юрид. н., ННІМЕФ МАУП

АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ У СФЕРІ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

XXI століття відзначається постіндустріалізмом. Стрімкий розвиток високих технологій (high technology), в тому числі інформаційних технологій (Information technology — IT) значно підвищує та полегшує якість життя сучасного суспільства, проте має і низку негативних факторів таких, як сприяння розвитку злочинності, зокрема у сфері авторського права.

У ч. 2 статті 11 "Виникнення і здійснення авторського права. Презумпція авторства" Закону України "Про авторське право і суміжні права" від 23 грудня 1993 р. № 3792-XII встановлено: "Авторське право на твір виникає внаслідок факту його створення [2].

Для виникнення і здійснення авторського права не вимагається реєстрація твору чи будь-яке інше спеціальне його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей.

Особа, яка зазначена автором твору, вважається саме такою, якщо не доведено інше".

Твір має містити якийсь елемент у творчості для того, щоб вважатися здатним для охорони авторським правом. Межі творчості не встановлюються. Нижня межа творчості може бути мізерною, але неодмінно бути.

Історія розвитку авторського права, яка відзначилась саме появою перших нормативних актів у даній сфері датується 15 століттям. Саме в цей час виникають перші друкарні, що давало змогу вже книжки не переписувати вручну, а масово друкувати. Автори розуміючи той факт, що не будуть мати змоги самостійно відслідковувати порушення їх майнових прав, одразу передавали комплекс своїх майнових видавцям з метою захисту своїх прав. Отже вже тоді почали виникати перші прояви правопорушень у сфері авторського права. Далі нажаль ситуація лише ускладнювалася оскільки технології розвивалися і система захисту повинна була удосконалюватися. Почали з'являтися нові види правопорушень у сфері авторського права такі як: піратство, плагіат, кіберзлочинність (кібер-піратство).

Аналізуючи питання плагіату перш за все варто звернути увагу на перелік нормативних актів, які регулюють дане питання. До кола законодавчих актів України що можуть стосуватися питання плагіату, слід віднести в першу чергу Главу 36 ЦК (статті 433–448) [1] та Закон України від 23 грудня 1993 року № 3792-XII "Про авторське право і суміжні права" з подальшими змінами, Кримінальний кодекс України та Кодекс про адміністративні правопорушення. Крім того окремі норми містяться й в інших законах України, наприклад, "Про вищу освіту" (статті 29–31), "Про інформацію" тощо.

Відповідно до ст. 50 ЗУ "Про авторське право і суміжні права" плагіат — це оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору [2].

Відповідно до ст. 51 ЗУ "Про авторське право і суміжні права" захист особистих немайнових і майнових прав суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав здій-

снюється в порядку, встановленому адміністративним, цивільним і кримінальним законодавством. Одним із видів плагіату є такий вид, як академічний плагіат.

11 серпня 2015 р. набрав чинності Наказ Міністерства освіти України від 14 липня 2015 р. № 758 "Про оприлюднення дисертацій та відгуків офіційних опонентів", яким зобов'язано вищі навчальні заклади оприлюднювати на своїх сайтах дисертації, прийняті до захисту [3].

Відповідно до ст. 6 ч. 6 ЗУ "Про вищу освіту" виявлення в поданій до захисту дисертації (науковій доповіді) академічного плагіату є підставою для відмови у присудженні відповідного наукового ступеня[4].

Виявлення академічного плагіату у захищеній дисертації (науковій доповіді) є підставою для скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня та видачу відповідного диплома. Якщо дисертація (наукова доповідь), в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у постійно діючій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник (консультант), офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, та голова відповідної спеціалізованої вченої ради позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється акредитації відповідної постійно діючої спеціалізованої вченої ради та права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік. Якщо дисертація (наукова доповідь), в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у разовій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник, члени цієї ради та офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на два роки, а заклад вищої освіти (наукова установа) позбавляється права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік.

Скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня у разі виявлення академічного плагіату здійснюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти за поданням Комітету з питань етики у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, та може бути оскаржене відповідно до законодавства.

Питання академічного плагіату виникло в межах питання академічної доброчесності. Це поняття означає, що в процесі навчання чи досліджень, студенти, викладачі та науковці керуються, передусім, принципами чесності, чесної праці та навчання. Плагіат, списування, несанкціоноване використання чужих напрацювань є неприйнятним і жодним чином не толеруються в спільноті [5]. Новий закон "Про вищу освіту" заклав основи для університетської автономії, а відповідні підзаконні акти дали змогу університетам впроваджувати академічну, фінансову, кадрову автономію. Цей час є найкращим для того, щоб поєднати впровадження університетської автономії з розвитком академічної доброчесності в українських ВНЗ.

Американською радою з освіти за участі Міністерства освіти і науки України та за підтримки Посольства Сполучених Штатів був розроблений Проект Сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP project) він охопив 10 українських університетів — з різних регіонів і з різними характеристиками. Результатом роботи Проекту повинні стати своєрідні "історії успіху", які можна використати для трансформації системи вищої освіти загалом [6].

В рамках Проекту сприяння академічні доброчесності в Україні студенти, викладачі та персонал ВНЗ отримають практичні знання та навички про основні принципи поняття "Академічна доброчесність", а також план дій по впровадженню цих принципів в своєму ВНЗ [6].

Підбиваючи підсумок, зазначимо, що Україна останім часом досягла певних позитивних зрушень щодо протидії плагіату, проте отримати вагомий результат можливо лише комплексних дій не лише в кожній окремій країні, а і в міжнародній взаємодії світової спільноти. Немає сумніву, що надзвичайно важливим для України є:

- удосконалення законодавчого і нормативно- правового поля з урахуванням рекомендацій висококваліфікованих фахівців з права, економіки та залежно від порушених питань і проблем відповідних експертів інших галузей;
- переймання, з подальшою адаптацією для України, позитивного досвіду інших країн.

Джерел

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV з под. змінами.
2. Закон України від 23 грудня 1993 року № 3792-XII “Про авторське право і суміжні права” з под. змінами.
3. Наказ Міністерства освіти України від 14 липня 2015 р. № 758 “Про оприлюднення дисертацій та відгуків офіційних опонентів”
4. Закон України “Про вищу освіту”
5. О. Бусол Академічний плагіат: проблеми та способи законодавчого захисту авторського права [Електронний ресурс] /О. Бусол // Центр досліджень соціальних комунікацій НБУВ. — URL: www. nbuviap. gov. ua/index. php?option=com_content&view=article&id=1994: akademichnij-plagiat&catid=8&Itemid=350)
6. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) [Електронний ресурс] // Американська Рада з міжнародної освіти– URL: www. americancouncils. org. ua/uk/pages/34/Strengthening%20Academic%20Integrity%20in%20Ukraine%20Project%20(SAIUP). html